

Obywatele w akcji

Dział VII „Świat globalnych zależności” · wymaganie F2 (fakultatywne) · 45 minut

Metryczka

Pytanie wiodące: „Jak obywatele i organizacje realnie zmieniają świat — i jak mogę się włączyć?”

Etap · czas: LO kl. III / technikum kl. III-IV · 45 min · metoda: mapowanie organizacji + symulacja rekrutacji Młodzieżowego Delegata RP do ONZ

Powiązanie z podstawą: Dz.U. 2025 poz. 382, Dział VII, wymaganie fakultatywne F2 — „wyszukuje informacje o działaniach podejmowanych przez organizacje społeczne i obywateli na rzecz rozwiązania wybranego problemu globalnego, ocenia je i w miarę możliwości angażuje się w wybrane z nich;”

Cele i umiejętności (siatka, s. 11–12): Cel 5 (zaangażowanie obywatelskie), Cel 6 (wpływanie na władze publiczne) · Umiejętność 4 (działania na rzecz rozwiązania problemów społecznych), Umiejętność 5 (wpływanie na władze publiczne).

Pojęcia (Przewodnik dla nauczyciela — glosariusz): zaangażowanie obywatelskie, organizacja pozarządowa, wolontariat, dyplomacja młodzieżowa.

Środki: karta pracy LF2 (3 warianty UDL), rzutnik/tablica, dostęp do stron organizacji i MSZ/KPRM, kody QR. Sprzęt uruchom przed lekcją.

Cele w języku ucznia

- Wyszukuję i oceniam działania organizacji oraz obywateli wobec wybranego problemu globalnego.
- Rozpoznaję różne kanały własnego zaangażowania (wolontariat, kampania, rzecznictwo, dyplomacja młodzieżowa).
- Oceniam wiarygodność organizacji i odróżniam informację potwierdzoną od niepotwierdzonej.
- Planuję jedno realne działanie, w które mogę się włączyć (glokalność).

Przebieg lekcji (7 / 28 / 10)

Faza	Czas	Nauczyciel	Uczeń	Forma
Wprowadzająca	7 min	Prowokacja wizualna + pytanie wiodące i cele; rutyna Widzę-Myślę-Zastanawiam się	Analiza materiału, pierwsze skojarzenia, pytania	Forum klasy
Realizacyjna	28 min	Facylitacja pracy w stacjach (mapowanie i symulacja); pilnuje faktu vs opinii i oznaczania danych zmiennych	Praca w grupach na danych; notatki; przygotowanie wniosków	Grupy 3–4 os.
Podsumowująca	10 min	Zbiera wnioski; wyjściówka i informacja	Prezentacja; wyjściówka; wpis do	Prezentacja +

Faza	Czas	Nauczyciel	Uczeń	Forma
		zwrotna	portfolio	refleksja

Faza wprowadzająca (7 min)

04 PROWOKACJA · ŚWIAT GLOBALNYCH ZALEŻNOŚCI ZAANGAŻOWANIE · LF2

Które z tych działań jest w moim zasięgu?

Różne skale, różny wysiłek — od najbliższego otoczenia po świat.

 Wolontariat pomoc lokalna	 Petycja zbieranie podpisów	 Strajk klimatyczny wspólny głos	 Model ONZ symulacja obrad
---	--	---	---

FEG fundacjaedukacjiglobalnej.pl G-20 · LEKCJA LF2

Pokaż różne formy zaangażowania obywatelskiego (wolontariat, petycja, strajk, Model UN). Zapytaj: „Które z tych działań jest realnie w moim zasięgu już teraz?”. Poprowadź rutynę:

- **Widzę** — jakie formy zaangażowania rozpoznaję?
- **Myszę** — co je łączy — na co realnie wpływają?
- **Zastanawiam się** — czego nie wiem — jak sprawdzić, czy organizacja jest wiarygodna?

Zbierz kilka głosów na forum (bez oceniania). Zapowiedz pytanie wiodące i cele.

Faza realizacyjna (28 min)

Podziel klasę na grupy. Stacje pokazują różne kanały zaangażowania i kończą się mapowaniem oraz krótką symulacją. Informacje o organizacjach weryfikujcie u źródła; niepotwierdzone dane oznaczcie.

STACJA 1 · Organizacje i ich działania

Dane (każda liczba ze źródłem):

- Organizacje pozarządowe łączą pomoc humanitarno-rozwojową z edukacją globalną.
- Model polski: Polska Akcja Humanitarna — programy dla szkół („Lekcje Pomagania”, „Godziny Wychowawcze ze Światem”) i Tydzień Edukacji Globalnej.
- Zadanie: znajdźcie jedną organizację działającą wobec wybranego problemu i opiszcie, co konkretnie robi.

Zadanie grupy: uzupełnijcie w karcie pracy — na czym polega zależność/problem · przyczyna · skutek · działanie/„u mnie w życiu”. Liczby, które warto samodzielnie zweryfikować, podkreślcie.

STACJA 2 · Dyplomacja młodzieżowa

Dane (każda liczba ze źródłem):

- Młodzieżowy Delegat RP do ONZ: program Komitetu ds. Pożytku Publicznego i MSZ; kandydaci 18–28 lat.
- Trzyetapowa rekrutacja (CV i esej po angielsku, rozmowa, selekcja MSZ); wymóg działalności w NGO/wolontariacie i angielskiego min. C1.
- Rekrutacja na 81. sesję ZO ONZ w toku (2026): 154 zgłoszenia, 12 osób w II etapie; finałowa piątka wybierana przez MSZ. Nazwiska delegatów nie są jeszcze ustalone — nie podawaj. (KPRM/MSZ, 2026)

Zadanie grupy: uzupełnijcie w karcie pracy — na czym polega zależność/problem · przyczyna · skutek · działanie/„u mnie w życiu”. Liczby, które warto samodzielnie zweryfikować, podkreście.

STACJA 3 · Aktywizm i rzecznictwo

Dane (każda liczba ze źródłem):

- Ruchy młodzieżowe: Młodzieżowy Strajk Klimatyczny; Koalicja 10% (m.in. OTOP, ClientEarth, Polska Zielona Sieć).
- Formy: rzecznictwo, kampanie, lobbing społeczny, akcje bezpośrednie.
- Zadanie: wskażcie, na co realnie wpływa dana forma i jaki ma próg wejścia.

Zadanie grupy: uzupełnijcie w karcie pracy — na czym polega zależność/problem · przyczyna · skutek · działanie/„u mnie w życiu”. Liczby, które warto samodzielnie zweryfikować, podkreście.

STACJA 4 · Jak ocenić organizację i się włączyć

Dane (każda liczba ze źródłem):

- Kryteria wiarygodności: jasny cel, przejrzystość finansów, oparcie na źródłach, udokumentowane efekty.
- Kanały ucznia: wolontariat szkolny, zbiórki, kampania, udział w konsultacjach.
- Zadanie: zaplanujcie jedno realne działanie i wpiszcie je do portfolio.

Zadanie grupy: uzupełnijcie w karcie pracy — na czym polega zależność/problem · przyczyna · skutek · działanie/„u mnie w życiu”. Liczby, które warto samodzielnie zweryfikować, podkreście.

LEKCJA LF2 · ZAANGAŻOWANIE

Cztery drogi zaangażowania

Od najłatwiejszego startu po działania eksperckie. Przy każdej ścieżce sprawdzasz próg wejścia i jeden konkretny pierwszy krok.

 Wolontariat Bezpośrednia pomoc tu i teraz. PRÓG WEJŚCIA Niski PRZYKŁAD Dołącz do szkolnej zbiórki albo pomagaj w świetlicy środowiskowej.	 Kampania Zwróć uwagę innych na problem. PRÓG WEJŚCIA Średni PRZYKŁAD Zorganizuj w klasie akcję informacyjną o marnowaniu żywności.	 Rzecznictwo Wpływaj na decyzje i przepisy. PRÓG WEJŚCIA Średni PRZYKŁAD Weź udział w konsultacjach społecznych albo napisz do radnego.	 Dyplomacja Reprezentuj i negocjuj dla innych. PRÓG WEJŚCIA Wyższy PRZYKŁAD Reprezentuj państwo w szkolnym Model United Nations (MUN).
--	---	---	--

fundacjaedukacjiglobalnej.pl

Legenda. Dane w tej lekcji zaktualizowano do wartości 2025/2026 (weryfikacja 03.07.2026). Liczby roczne/kwartalne odświeżaj przy kolejnych edycjach.

Faza podsumowująca (10 min)

Zbierzcie wnioski: obywatel nie jest bezsilny — istnieje wiele kanałów wpływu o różnym progu wejścia. Każdy zespół przedstawia jedno realne działanie do podjęcia.

Od problemu do działania

Trzy kroki: od globalnego problemu, przez organizacje, do Twojego kanału zaangażowania — lokalnie.

1
ŚWIAT

Problem globalny

Nazwij problem i sprawdź dane u źródła — instytucja i rok.

np.:

2
INSTYTUCJE

Organizacje

Sprawdź, kto już się nim zajmuje — na świecie i w Polsce.

np.:

3
JA — LOKALNIE

Mój kanał zaangażowania

Wybierz realne działanie w swojej skali — szkoła, dzielnica, sieć.

np.:

fundacjaedukacjiglobalnej.pl

Wyjściówka (exit ticket)

1. Wskaż jedną organizację i oceń jedno jej działanie (co robi dobrze, co można lepiej).
2. Wybierz kanał zaangażowania w Twoim zasięgu i uzasadnij wybór.
3. Podaj jedną informację o organizacji, którą warto zweryfikować, i napisz gdzie.

Wpis do portfolio. Uczeń zapisuje: wybraną organizację i ocenę jej działania oraz jedno własne, realne działanie do podjęcia. Materiał do filaru działań obywatelskich (Katalog działań obywatelskich).

Spodziewane wnioski (klucz dla nauczyciela)

Podpowiedzi, ku czemu prowadzić — nie podawaj ich z góry.

- **Organizacje:** łączą pomoc z edukacją; wiarygodność sprawdza się po celach, finansach i efektach.
- **Kanały:** różnią się progiem wejścia — od wolontariatu po dyplomację młodzieżową.
- **Ocena:** oceniamy działania, nie intencje; potrzebne są dowody i źródła.
- **Sprawczość:** każdy uczeń ma realny, choć inny, kanał wpływu.

Kryteria sukcesu (ocenianie kształtujące)

Uczeń zrealizował cele lekcji, jeśli:

- wyszukuje i ocenia działania organizacji wobec problemu globalnego,
- rozpoznaje różne kanały zaangażowania,
- ocenia wiarygodność organizacji na podstawie kryteriów,
- planuje realne własne działanie (głokalność).

Oceniamy sposób analizy i argumentacji, nie poglądy ucznia. Dominuje informacja zwrotna (por. Ocenianie i rubryki).

Różnicowanie (UDL)

Wariant z rusztowaniem: słowniczek, gotowe kryteria oceny organizacji, przykład wypełnienia i pytania pomocnicze.

Wariant rozszerzony: przygotowanie do symulacji rekrutacji Młodzieżowego Delegata (esej + rozmowa), ocena wiarygodności trzech organizacji i weryfikacja informacji o nich.

Multiperspektywa. LF2 jest praktyczna. Jeśli wejdzie wątek sporny (np. czy protest to skuteczna forma), przedstaw różne stanowiska bez rozstrzygania.

Powiązania i materiały

- **Karta pracy:** „Karta pracy LF2” — 3 warianty UDL (osobny print-friendly PDF).
- **Portfolio:** wpis „Moja organizacja i moje działanie”.
- **Katalog działań obywatelskich:** wolontariat, kampania lub symulacja obrad (Model UN).
- **Kompendium (Moduł 9):** tło i źródła w sekcji „Organizacje, młodzież i zaangażowanie obywatelskie”.

Fundacja Edukacji Globalnej · materiał edukacyjny — treść bezstronna · fundacjaedukacjiglobalnej.pl